

Kraměryusowy
Král. Pražské Poštovské Noviny.

Roku 1790.

Číslo. 32.

Druhý roční běh.

W Sobotu dne 7 Srpna.

Saukromné wogenské Zpráwy.

Gestě dosawad žádné není snessen, abychom buď wognu aneb pokog oznámiti mohli. Morawské wogsto již skutečně na mnoha místech polní ležení sobě narazilo, a totéž Prussané právě učinili. Prussané při samých hranicích hustě leží, tak jako nássi; a tau přejí; nau my Pruské poběhlce častěji wídam, a našim lidem po hranicích pohybají Pruského lidu gest již něco obyčejného a tak starého, žeby se wíce než díwili, byt třeba celý Pruský regiment nagednau přissel. — Nássi Bratři Poláci snad předce gednau otewrau oči, a ohlédnauce se na obě strany, bez pochy-

by z té swůg užitek, a z oně swau nezwětšší škodu wznagj. Aspoň nás wíce nemejlj ta zpráwa, že Edansto a Thorn z rukau pustiti gest Polákům nesmírná obět za gausy negistau aliancy. A z druhé strany wídj oni dobře, že gim časem, na krátce aneb na dlauze, opět Pruské Polsko za podíl býti může; nebo pustěgjl se w přátelstau smlawu s našim slawným králowským a s slawným cesářským Ruským dworem, kdo mocy těchto dwau neysylněgssich dworů odolá Swoyda y Turek, tito wěrni přátelé Poláků, na hlavu gsau poražení, a pomalu wětšji od Poláků potřebugi pomocy, než kterau Polákům právě sami

slibovali. V pročby tedy opatrní Poláci nechytli se té strany, kteráž jim k lepšímu prospěchu posloužiti může. Tak to polityka sebau přináší.

Dne 20 čerwence Pruský křídelný Adjutant Obrstě hrabě Lusy, kterýž prvé w Angličanech jakožto Pruský Dorfel býwal, s znamenitým komonstwem gel strz Opawu, a dne 23 téhož přigeda do Wjdně, byl dne 25 milostiwě slyssán od geho Milosti nasseho Brále. Geho rozmlawánj trwalo za dlouhý čas, a od té chvíle roznesla se ta powěst, že Pan polnj Maršalek hrabě Lascey dšjwe do Morawy k wogstku nepogede, dokudby na odpověd, kterauž hrabě Lusy obdržel, dalši wyswětlenj z Raychenbachu nepřišlo, a pak (prý) bude konečně zawřeno, zdali wogna nastane, aneb zdali se dalšim pokogem těssiti můžeme. — Hrabě Lusy od nasseho Mocz náře dostal darem pykšlu, která se w ceně 3a tisíc dukátů počítá.

Podle gistebo saukromného listu z Slezských hranic wyprawuge se, že dne 19 čerwence na obau stranách wálečný lid gakausy náhodau zbauřen byl, a protož hned stráže a patrolly byly sylněgšsi wstaweny, a wsseliké přjprawy pro přjchodu se dělaly. Mězy tím ta wmluwa dosawad zůstawá, že se kone a braně od Pruských poběhlců nazpátek wracegj. — Polští přjchozj wyprawugj za gistotu, že Gdansstj již Polské erby začali shazowati. — Mnohým Polákům w skutku není to dobře, že w gich zemi 8 tisíc Pruských wogáků ležj, nebo oni se bogj, že snad tito hosté celau zymu w Polské přebudau, aneb snad aby se tam na dlouhé časy nevsadili.

Swobodného Polska přjcházj nám ty zprawy, že skutečně Russtj Kozacy a Kaluny, as 25 tisíc w počtu, na Litewských hranicých stogj, a také giné Russté wogsto w Ukrayně náležitě do boge přjchystáno gest, toliho na poručenj očeškáwá. S nasseho králowského Polska přjše se na den 28 čerwence, že nasse wogsto dále od Brodů k Tarnowu táhne, čez muž se lidé welice díwj, nebo gistotno gest, že w oné straně as 7 tisíc Polského wálečného lidu stogj, kterýchž prvé bylo se co obáwati, aby snad kdesy na naši stranu newypadli, a teď magj wssudy swobodný průchod. — Okolo Wěsličky kolem gsau založení slance a přjkopowé, a na nich zawezená děla, tak že to město westrz gaběj znamenitěgšsi pezwosti podobno gest. — Brakowský magistrát wyslal deputyrowané do Warszawy, a podle nich požádal shromážděných Panů Stawů, aby se městšanům z ohledu wogsta, kteréž oni na swůg penjz newstále a již tak dlouhý čas chowati musj, negaké polehčení stalo. Od toho času také se slyssj, že newyšši zemský Pissat hrabě Kemuský od Stawů nazřjeno měl do Brakowa geti, a cožby z ohledu wogsta městšanům na zkrácenj bylo, wsseko odstraniti, y ginák mezy wogstem lepší kázej wvesti.

Giná gessně dostala se nám zpráwa z Brakowa, kteréž sme se nenadáli. Brakowský magistrát wyslaw deputyrowané do Warszawy, předstawil shromážděným Polským Stawům, aby powážili toho nebezpečnstwj, kteréž tomu od starodáwna strz sydlo někdeyssh Braklu Polských slawnému městu nastáwá. W swém spisu s důtkliwými slowy týž

mas

magistrát v Hlada. Prussané, jakožto
alliirowaný swobodné Polské obce, gsau
nám wíce k obtížnosti než k polehčení,
nebo skutečně nic při nich newidíme, co
by k obraně naší země posloužiti mohlo.
A od toho strowného počtu našeho wá-
lečného lidu, genž w tomto okolí polo-
žen gest, nikdy nelze nám daufati, aby
mocy a síle Rakauského wogsta odola-
ti mohl. Protož potřebý gest toho wvá-
žení, a ochotnau rukau k nějakým pro-
středkům sáhnauti. Při koncy wšech
těchto Polských zpráv podotknauti mu-
síme, že swobodná Polská obec, pokud-
by předce Prusský dwůr wognu wěsti
chtěl, neutral zůstati mjinj, a shromá-
ždenj Stawowé dosawad na tom se ne-
snesli, abyby počet pomocného lidu Prus-
skému dworu dáti chtěli. Podle toho
tedy snadně pochopiti můžeme, proč na-
še wogsto od Brodů táhne — poně-
wadž z Polské strany žádného wje ne-
přátelstwa není k obáwání, a geho wí-
lost Král Polský Stanislaw, from mno-
hých giných, sám na tom stoji, aby swo-
bodná Polská obec ty dwa dwory, Rus-
ský a Rakauský, w dobrém přátelstwu
pro platněgšší pomoc sobě zachowala.

Tohoto wýhodne nepřisla dworská
zpráva, dle kterézbychom strany dobyti
Četina wšechto pořádně wyprawiti mo-
hli. Z saukromných listů tuto neybla-
wněgšší wěcy w známost wwodíme.

Nášší sturmem hnali k pewnosti
Četinu právě tím časem, když se Turcy
hasením welikého ohně objrali, kterýž se
házením našich rozpálených kaulj zegmul.
Wšeho branného lidu w pewnosti pozů-
stávalo as 400 mužů, kterých žádagje

o milost, hned zbraň složiti musyli. Krom
tohoto počtu také se tam nalezalo okolo
500 žen a dětí dohromady. Poněwadž
pewnost ta brannau rukau aneb sturmem
wzata gest, tak wesskerá Turků mohowí-
rost, gakažkoli tam měli, wítězům do-
rukau se dostala.

Giný list psaný na den 26 čerwen-
ce takto o dobyti též pewnosti wypras-
wuge: Dne 20 téhož ohlásyli se Dulay-
šší dobrowolnjcy 10 mužů w počtu, by
jim powoleno bylo na některých místech
pewnost zapáliti. Odpoledne, magice
při sobě smolné wěnce, prolezli strž wy-
bořenau zed w pewnosti, a když z gedné
strany pewnost pálili, z druhé strany w-
činili pokřik, na kterýž Turcy hned k té
straně se hrnuli. Wtedy tím žžal se oheň,
a w malé chwili celá pewnost w gednom
plameni stála. Tau stranau, kdež do-
pewětrj wyhozená prachárna zed wybo-
řila, a pak kdež házením kaulj ssance se
obořili, naši učinili na pewnost autok.
Turkům nepozůstawal žádný giný pro-
středek než zpátkem caufati, aneb do-
fonce raděgi wřkati, nebo pálení z kar-
táců welikau mezy nimi učinilo porážku.
Mnozí, genž wšedše ohni aneb nasse-
mu meči, do Tureckého ležení wřkali,
ale tu od swého vlastního lidu ze msty
posetáni byli. Nášších při tomto doby-
ti nezahynulo než 17 mužů, a 31 bylo
poraněno. Celá pewnost leží na gedné
hromadě, nebo tak říkáge gedinká zed
neni od našich kaulj vssanowána. Když
nepřátelé wšechu zbraň složili, a žádné-
ho neschestj nebylo wje k obáwání, naši
pečali rabowati, při čemž wšak některj
swého žiwota se dorabowali. Mnohé
pumy, kteréž naši na prázdnuu roweň

wyhodili, Turcy mokřými kožemi aneb woda u vdusyli. Když se oheň náramně šířil, od velikého horka pumy se zapálily, a 7 mužů do smrti pobily. Dobrovolnicy při tom smutném divadle známenitau dymu sobě zaslouzili. Sned při prvním zlezení perwnosti, když wšescko w neywětším zmatku bylo, vbohé sem tam blaudjcy dítky, zwláště neymenší od dwau až do tří let, gichž rodičové buď zabynuli aneb vtekli, dobro mady shledávali, a ge na ten způsob z partné záhuby wyswobodili.

Tento Sturm na perwnost Četjn wzal swůg počátek okolo 4 hodin odpoledne, a w 7mi hodinách v večer bylo po všem. Když Turcy z perwnosti vřizkali, bylo gich 183 z kartáčů postřeleno, a poraněných mužů, žen a dětí 128 na perwnosti nalezeno. Což toliko ohněm zasslo, počítá se do 60ti Turků zbrogných. Břom zbraně, kterauž Turcy složití musyli, nic dále nalezeno není, než asy 200 centnýřů prachu a 7 děl. Mezzy giným gistý Turek na perwnosti bránil se s takowau zausánliwostí nassim ssesti mužům, že nebyl k přemoženj, až dostal kulku do hlavy.

Gest to wěc k wjře nepodobná, křez rák se Turecké pomocné wogsko, gehož na 12 tisíc blíž Četjna stálo, na dobýváníj diwati mohlo, a ani na krok z swého ležení newystaupilo. Nássi myslili, že snad tito Turcy po dobytj něco před se wozmau, aneb aspoň kdesy do nassí země wpadna, ale nic naprosto. Sned druhého dne před polednem pakowali wšescko, a zapáljce ležení, po swých od táhli — nepochybně, když Welká Bladuš obležena a dobývána bude, aby se opět pokogné diwati mohli,

Prwé než Četjn byl dobyt, také Turcy w Bladussi, která perwnost as půl hodiny cesty vzdálená gest, počali střechy strhowati. Na Četjnu byl takowý smrad, že žádnému člověku přes čtvrt hodiny nebylo lze wydržeti, a protož nássi hned w zřiceninách, gakož y kasamatjch pobitá těla počali wyhrabáwati. — Pan Obrstelaytnant hrabě Dulay, kterýž s dobrowolným lidem k Sturmuhnal, w tom času byl kamenem do prsu wbozen a poraněn.

Před dobytím perwnosti byl chycen Turecký špěhýř, gménem Osinan Salič. Nejprwé, o čemžkoli byl tážán, na wšedával odpověď naopak. Když mu nássi šibenicy pohrozili, teprw obrátil, a wšescko wygawil, což na perwnosti skrytého a tagného wěděl. W čas obležení na perwnosti Řiditelem byl Beg Bessyrewič, a pod geho zpráwau leželo tam 400 branných mužů.

Malach se dáwa následujcý zpráwau: Turcy za Negotinem giž od zhočerwence dělali sfance před ležením. Dne 7 v Pregowu pustili se přes řeku Tymok, a přiblížili se k Negotjnu. O tom nássi časné zwěděli, a protož dobrowolnicy až do Koruflasse zpárkem postaupili. Dne 8 při rozedněnj táhli nepřátelé w čtyřech zástupjch, z kterýchž geden táhl k klášteru Pukowu, ale zde giž nassich dobrowolnjků nebylo. Giný Turecký zástup wyrazil v Serwoslasu na nasse polní stráze, kdež stáli Erdedstj husari, Wirtenberstj dragoni, a 100 ostrostřelců. Nepřátel bylo tu as 2 tisíce. Major Sarwassí od Erdedstjch měl to nestřeti, že spadl s koně, a Turcy geg hned zagali. Skrze to nássi přišli w neporádě,